

ning af afviklingen af Storkøbenhavns jernbanetrafik. Udvalget har ved *ændringsforslag nr. 3* foreslået § 3, stk. 1, ændret i overensstemmelse hermed. Ved ændringsforslaget har man tillige foreslået, at projekteringsudvalget udvides med en repræsentant for Tårnby kommune, hvorved denne kommunes interesse i løsningen af Storkøbenhavns jernbanetrafikproblem tilgodeses. For at bevare den talmæssige ligevægt i projekteringsudvalget mellem kommunale repræsentanter og repræsentanter for statsbanerne er statsbanernes repræsentation samtidig foreslået udvidet til 4 medlemmer. Ændringsforslaget er tiltrådt af ministeren.

Et *mindretal* (venstres og det konservative folkepartis medlemmer af udvalget) finder det uheldigt, at folketinget ifølge bemærkningerne til lovforslaget skal være repræsenteret i det i lovforslagets § 3, stk. 2, omhandlede udvalg, hvori enighed om finansiering af baneanlæggene skal søges opnået mellem de forskellige interessegrupper. Folketinget bør stå fuldstændig frit over for et eventuelt lovforslag vedrørende finansieringen, og mindretallet foreslår derfor ved *ændringsforslag nr. 4* § 3, stk. 2, ophævet. Dette ændringsforslag har ikke kunnet tiltrædes af flertallet eller af ministeren.

Ved *ændringsforslag nr. 6*, der er tiltrådt af ministeren, foreslår et *flertal* af udvalget (udvalget med undtagelse af socialistisk folkepartis medlem) forskellige ændringer af lovforslagets § 4. Ændringerne indebærer en ophævelse af lovforslagets § 4, stk. 1. Denne bestemmelse vedrører foranstaltninger, der først skal træffes efter endelig godkendelse af tunnelbaneanlæg, medens lovforslaget med hensyn til tunnelbaneanlæg i øvrigt kun omhandler udarbejdelse af skitseprojekt og gennemførelse af aftaler om banernes finansiering. Da anlæg af en tunnelbane først kan påbegyndes efter vedtagelse af lovforslag herom, forekommer det rimeligt at lade bestemmelsen i lovforslagets § 4, stk. 1, afvente dette nye lovforslag.

Den i lovforslagets § 4, stk. 2, indeholdte særlige hjemmel til under forberedelsen og projekteringen af anlæggene at foretage

ekspropriationer for at undgå vanskelig-gørelse og fordyrelse ved gennemførelsen af de kommende anlæg er i ændringsforslaget begrænset således, at der alene gives adgang til at pålægge en ejendom rådighedsindskrænkninger, hvorimod egentlige ejendomserhvervelser ikke kan ske, idet det ikke på forhånd kan fastslås som aldeles nødvendigt at foretage sådanne for at nå det tilsigtede formål, og tilvejebringelse af en hjemmel til at foretage egentlige ejendomserhvervelser findes derfor at burde udskydes, indtil der viser sig at være et klart behov herfor.

Den således ændrede affattelse af ekspropriationsbestemmelserne har foranlediget udvalgets flertal til i ændringsforslagets formulering af § 4, stk. 2, at præcisere, at der dog kan forekomme tilfælde, hvor en afståelse af en ejendom til eje alligevel er den naturlige løsning, nemlig hvor indholdet af en pålagt rådighedsindskrænkning er så byrdefuldt for ejeren, at en fornuftig og sædvanlig udnyttelse af ejendommen hindres, og det er derfor foreslået lovfæstet, at en ejer under nærmere angivne omstændigheder skal kunne fordre, at staten overtager ejendommen til eje. Hermed tilsigter man ikke at gå ud over, hvad bestående ekspropriationspraksis allerede antages at føre til, jfr. herved også princippet i § 26, stk. 1, 2. pkt., og i § 37, stk. 1, i lov nr. 95 af 29. marts 1957 om bestyrelsen af de offentlige veje og § 57, stk. 1, i byggelov nr. 246 af 10. juni 1960 for købstæderne og landet.

Man har endelig som modstykke til den således foreslåede lovfæstelse af ejerens adgang til under de nævnte særlige omstændigheder at forlange ekspropriationen udvidet i forslagens formulering af § 4, stk. 3, optaget en regel om, at også eksproprianten, når erstatningen bliver så stor, at den kommer til at stå i åbenbart misforhold til ejendommens værdi, bør kunne kræve en egentlig ejendomsafståelse, men ej heller denne regel tilsigter at give hjemmel for andet, end hvad der i bestående praksis må anses anerkendt.

Udvalget har stillet ministeren to skriftligt formulerede spørgsmål vedrørende forståelsen af den som § 4, stk. 2, foreslåede nye bestemmelse. Spørgsmålene og ministerens svar er optrykt som bilag til betænkningen.